

J e g y z ő k ö n y v .

Készült a Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága 1970. december 11-én megtartott üléséről.

J e l e n v a n n a k :

Orosz Ferenc vb.elnök elnöklete alatt Dr.P.Szabó Gyula, Dr. Fábrián Lajos, Dr. Gombás Sándor, Dr. Bartha Lajos, Bodó József, Koncz Károly, Dani Endre, Siket Gyula vb. tagok.

Meghívottként részt vettek: Dr.Alexa Miklós megyei fő-
ügyész, Katona Lajos, a Megyei NEB elnö-
ke, Agócs József hivatali pártszervezet
csucstitkára, Dr.Ignác Béla szervezési
és gazdasági osztály vezetője.

Igazoltan távol maradtak: Dr.Czibalmos Béla, Gulyás
Emilné dr. vb.tagok.

Orosz Ferenc vb.elnök üdvözli a vb.tagjait, a meghívot-
takat, megállapítja a VB.határozatképességét, az ülést
megnyitja.

Javasolja, hogy a Végrehajtó Bizottság fogadja el a meg-
hívóban feltüntetett napirendeket.

A Végrehajtó Bizottság a meghívóban szereplő napirendi
pontok megtárgyalását az ülés napirendjeként egyhangulag
elfogadta.

Tárgy: /1.tsp./ Előterjesztés a cigányság helyzetéről.

Előadó: Dr.P.Szabó Gyula vb.elnökh.

Meghívottak: Kokas Ferenc Művelődésügyi
AB. elnöke,
Dr.Nagy István Egészségügyi
és Szoc.pol.AB.titkára,
Horváth Miklós Művelődésügyi
Osztály vezetője,
Dr.Kemény Lajos Egészségügyi
Osztály vezetője,
Dr.Fazekas János Munkaügyi
Osztály vezetője,
Dr.Vityi Tibor Építési- Közl.
és Vízügyi Oszt. vezetője,
Kiss Elek SZMT Kult.Bizottság
Ag.Csop. vezetője.

DR P SZABÓ GYULA /vb.elnökhelyettes/: Az előterjesztésen túl a Bolgár Népköztársaságban folytatott gyakorlatról számolt be, miszerint ott a cigánygyerekek állami felügyelet alatt vannak amíg iskolakötelesek, illetve szakmunkás bizonyítvány elnyeréséig.

DANI ENDRE /vb.tag/: Javasolja, hogy iskolai előkészítő csoportokat kellene létrehozni az óvodáskorú óvodába nem járó cigánygyerekek részére. Az elmúlt év folyamán szerveztek ilyen csoportot, amely lényegesen megkönnyítette az I.osztályba való bekerülésüket és a felzárkózás a magyar gyerekekhez az oktatás terén sokkal könnyebb volt. A tulkoros gyerekeknek külön tanulócsoportot kell szervezni, kiemelve a normálkorú gyerekek közül. Így lehetőség volna arra, hogy az általános iskolát el tudják végezni.

Javasolja továbbá, hogy ezt az anyagot és a hozott határozatot a járások, községek részére küldjük ki, kérjük, hogy tárgyalják meg.

BODÓ JÓZSEF /vb.tag/: Helyes lett volna a jelentés bevezető részében a párthatározatokból, korábbi vb.határozatokból, utmutatásokból kiindulni és kidolgozni, hogy ezek az erőfeszítések milyen területen, hogyan realizálódtak.

DR GOMBÁS SÁNDOR /vb.tag/: Nagyon következetesen kellene nekünk végig vinni, hogy az általános iskolát elvégeznék. A tehetséges cigánygyerekek kerüljenek közép- és felsőfokú iskolákba. Ezekkel megfelelőbb gonddal kell foglalkozni; ösztöndíjat biztosítani részükre, mert a közülük ki került tanult emberek nagyobb hatást váltanak ki a cigányok körében, mint a magyar emberek. Keressük az utat, mert erre valamilyen szervezeti forma kellene. El tudná képzelni, ahol több cigány van, a községi tanácsok mellé 4-5 főből álló tanácsadó bizottság létrehozását, aki problémáikat tovább vinné.

Nagyon differenciáltan, sokoldaluan, külön kell vizsgálni a szociális, politikai stb. problémákat.

SIKET GYULA /vb.tag/: Ha intézményesen neveljük őket, előbbre jutunk. Olyan megoldás indokolt, hogy az iskolától kezdve intézményes rendszerű nevelést biztosítsunk, hogy ezekből az emberekből megfelelő egyéneket neveljünk. Szükséges az iskolának és a társadalomnak az az összefogása, hogy mindig adjunk nekik munkát.

DR BARTHA LAJOS /vb.tag/: Teljesen egyetért azokkal, akik a társadalmi környezetben látják a kérdés megoldását. Türelmetlenek vagyunk ezekkel az emberekkel szemben. Ha a társadalmi tulajdont megsértik, nem alkalmazzuk a meggyőzés, a felvilágosítás eszközét, mindjárt adminisztratív uton járunk el velük szemben. A társadalmi vezetés részéről is tapasztalható türelmetlenség. E szemléleten változtatni kell.

KISS ELEK /SZMT Kult. Bizottság Agit. Csop. vezetője/: Az SZMT Elnöksége olyan határozatot hozott, mely szerint intézkedési tervet kell kidolgozni és valamennyi alapszervnek megküldeni. Ez tartalmazza: a cigányok termelő munkába állítását, munkabrigádokba, szocialista brigádokba tömörítését és megfelelő kereset biztosítását. Továbbá be kell vonni a kulturális és sport tevékenységbe őket, különösen a futballt szeretik. Gondoskodni kell a szakmai, általános és politikai műveltségük emeléséről. És ha már elérkeztek oda, válasszák meg őket szakszervezeti tisztségviselőknak, bizalmiaknak.

DR NAGY ISTVÁN /Egészségügyi és Szoc. pol. Állandó Bizottság titkára/: A fogamzásgátló szerek elég drágák, egy havi szükséglet kb. 50 Ft. Javasolja a cigánylakosság részére ingyen juttatni.

A tiborszállási erdőgazdaság eladná azt az épületet, amit használ. Nagyon jó lenne megvásárolni, mert az elhagyott gyerekek részére, akiket nem visznek haza a kórházból, egy intézetet ki tudnánk alakítani.

Dr. ALEXA MIKLÓS /megyei főügyész/: Javasolja, hogy a cigánykérdéssel kapcsolatban megjelent párt- és kormányhatározatokat meg kell ismertetni a lakossággal.

AGÓCS JÓZSEF /Pénzügyi Oszt. vezetője/: Kéri a határozati javaslat 1./pontjának a pontosítását: az nem megyei költségvetés, hanem megyei hitel.

OROSZ FERENC /a vb. elnöke/: Javasolja, hogy az anyagot széles körben adjuk ki, de az anyag teljesen új felépítést kapjon. Az elhangzott hozzászólásokkal, megfelelő tagoltsággal át kell dolgozni, hogy a fő tennivalók, amelyek elsősorban a tanácsokra hárulnak, világos legyen benne. További négy része van az anyagnak: meg kell oldani - a felszólalásokat is figyelembe véve - munkába állításukat, iskoláztatásukat, a népművelési munkát, az egészségügyi és szociális helyzetüket.

Minden szerv a maga területén évenként, 2 évenként térjen vissza az általa megtett munkák, tennivalók ellenőrzésére, elemzésére és ezeken a megbeszéléseken lehetőség szerint igyekezzen a végrehajtó bizottság magát képviseltetni. A cigány kérdés nem megoldhatatlan. Biztosítani kell munkába állításukat, iskoláztatásukat. Elő kell segíteni a cigánykörében folyó népművelési munkát. Az egészségügyi és szociális helyzetüket állandóan javítani kell.

A továbbiakban a vb. elnöke részletesen összefoglalta az elhangzott javaslatokat, és véleményével, tapasztalataival kibővítve az anyag átdolgozásának szükségességét indokolta.

A Végrehajtó Bizottság az előterjesztésben foglaltak, valamint a vita során elhangzottak alapján egyhangulag meghozta a következő határozatot:

205/1970.VB.

2841-2/1970.

H a t á r o z a t :

A Végrehajtó Bizottság

megtárgyalta és elfogadta a cigányság helyzetével, problémáival foglalkozó előterjesztést.

1./ Megállapította, hogy a cigánylakosság élet- és lakáskörülményeiben, munkához való viszonyának alakulásában számottevő előrehaladás tapasztalható. Javult egészségügyi ellátottságuk, emelkedett műveltségük is. A fejlődés üteme azonban lassu, esetenként elmarad létszámbeli növekedésük ütemétől. Az erre hivatott szervek nem mindegyike tette még teljesen magáévá a cigánykérdés megoldásának ügyét. Egyes vállalatok vezetői sem tették meg a maguk területén azokat a lépéseket, amelyeket a párt- és kormányhatározatok alapján meg kellett volna tenni. A cigányság életének minden területén fokozottabb támogatásra, előrehaladásuk érdekében hatékonyabb intézkedésre volna szükség. Ezért

szükségesnek tartja az elhangzott javaslatok alapján az előterjesztés átdolgozását.

- Kiemelten kell foglalkozni az anyagban

- lakáskérdésük megoldásával,
- munkába állításukkal, a női munkaerők foglalkoztatásával,
- iskoláztatásukkal, a tulkoros gyerekek iskoláztatásával,
- a jól tanuló cigánygyerekek közép- és felsőfoku iskolába történő továbbtanításának lehetőségével,
- a felnőttek kulturális, egészségügyi nevelésével, tudatformálásával.

- Szükséges, hogy a társadalmi szervek, intézmények, vállalatok vezetői differenciáltan ismerjék meg a cigányság helyzetét és az ezzel kapcsolatos feladatokat. Ezért meg kell bizni egy neves szociológust, aki a cigányság szociológiai mozgását feldolgozza és az erről készült könyvet meg kell küldeni azok részére, akik az átdolgozott anyagot és a határozatot megkapják.

2./ Az átdolgozott anyagot valamennyi tanácsnak, társadalmi és tömegszervezeteknek, valamint nagyobb üzemeknek meg kell küldeni.

Határidő: 1971. január 31. Felelős: Dr. P. Szabó Gyula
vb. elnökhelyettes

3./ A cigánykérdés megoldásában a legjobb eredményt elérő községek részére községfejlesztés céljára megfelelő összeget kell biztosítani.

Ugyancsak segíteni kell anyagi támogatás biztosításával is - azokat az üzemeket, termelőszövetkezeteket, állami gazdaságokat, amelyek olyan kiegészítő üzemszét hoznak létre, ahol többségében cigányfelnőtteket, illetve gyermekeket tudnak foglalkoztatni.

A tanácsi szervek a fentiekre a IV.ötéves terv kidolgozásánál legyenek figyelemmel.

- 4./ Kéri a társadalmi és egyéb szerveket, hogy évenként, de legalább 2 évenként egy ízben tárgyalják meg és társadalmi szempontból patronálják a cigányság fejlődését.

Tárgy: /2.tsp./ Előterjesztés közös községi tanácsok szervezésére.

Előadó: Dr.Fábián Lajos a vb.titkára.

A Végrehajtó Bizottság az előterjesztés alapján egyhangulag a következő határozatot hozta:

206/1970.VB.

1163-3/1970.

H a t á r o z a t :

A Végrehajtó Bizottság

k é r i - a Minisztertanács útján - a Népköztársaság Elnöki Tanácsát, hogy rendelje el:

az 1971 évi tanácsválasztás időpontjával azonos hatállyal

1./ az alábbi közös tanácsok szervezését

a./ a k i s v á r d a i járás területén:

Mándok Községi Közös Tanács néven és székhellyel
Mándok, Benk, Eperjeske, Tiszamogyorós;

b./ a n y i r b á t o r i járás területén:

- Aporliget Községi Közös Tanács néven és székhellyel
Aporliget, Terem,

- Nyirbéltek Községi Közös Tanács néven és székhellyel
Nyirbéltek, Ömböly;

c./ a n y i r e g y h á z i járás területén:

Gáva-Vencsellő Községi Közös Tanács néven és székhellyel
Gáva-Vencsellő, Balsa.

2./ A szervezéssel kapcsolatos intézkedések végrehajtásáról Szabolcs-Szatmár Megye Tanácsának Végrehajtó Bizottsága gondoskodik.

Tárgy: /3.tsp./ Előterjesztés Dombrád községtől Tiszatelek községhez területátcsatolás tárgyában.

Előadó: Dr.Fábián Lajos a vb.titkára.

A Végrehajtó Bizottság az előterjesztés alapján egyhangulag a következő határozatot hozta:

207/1970.VB.

2579/1970.

H a t á r o z a t :

A Végrehajtó Bizottság

1./ e g y e t é r t a jelenleg Dombrád községhez tartozó
0356/2, 0356/3 és a 0356/4 hrsz-u, összesen 2 kh.